

EGYEDÜL

Összerezzen az éles hangra.

Amikor még meglátogatta néha a fia, sőt felszerelte az erősítőt, hogy a kishabában is hallhassa a telefon csengetését, akkor örült neki.

— Csak légy türelemmel, míg odatotyogok a készülékhez — jópofáskodott. Közben valami cáfolatra várt: ugyan, apa... Meg is kapta.

— Ugyan, apa! Nézz csak körül! A korodbeli nagyapák tényleg csoszognak már az utcán. De te még... kopogjuk le...

Aztán berakta hátizsákjába a vésőt, a fogót, a kalapácsot, és azzal búcsúzott, hogy valahányszor csak öt perc szabadideje lesz, felhívja majd. (Az unoka? Kösz, jól vannak. Majd egyszer feljövünk.) Az ajtóból még visszafordult, és betáplálta a készülék memóriájába a fontosabb számokat.

— A többit már te is meg tudod csinálni, nem mérnöki munka — (öngúny, vagy gúny?) legyintett, s az órájára pillantott. (Persze, most elmondanád, hogy amikor te az üzemben...)

— No jó — tette hozzá kellenlenül, és elővette a tollát.

— Kit írsz be?

— Az ügyeletet mindenesetre.

+ + +

Fiatal korában került a társaságot. Mi értelme órák hosszat a szomszédok félrelépéseiről diskurálni! Egy szakkönyv többet ér. Nem kedvelte a nagy evészeteket, az ivászatoktól pedig sikeresen távol tartotta magát. (Se ital, se cigaretta, se nő, akkor minek élni? — mondták neki.) De mivel szerette a munkáját, sőt beadott néhány újítást is, előbb-utóbb (inkább utóbb) felfigyeltek rá a munkahelyén. Megengedték neki, hogy egy számára különösen kedves ötletéből (találmány az, világra szóló találmány lehet, csak feljebb ügyesen kell tálalni!) a műhelyben elkészíttesse a prototípust.

A főnöke lelkesedett. Az igazgató pedig sürgette, s mikor készen lett vele, elkérte tőle az egész dokumentációt. Mindenestül. „Teljes mellszélességgel” támogatja — ígérte meg —, s eljár az illetékes hatóságoknál, hogy mielőbb bejegyeztessék a találmányok sorába. Csak legyen türelemmel, tudja, azok ott fenn nem kapkodják el a dolgot. A mérnök türelmesen várt, mert nem szeretett tolakodni a húsos fazék körül. Elintézik helyette? Hálásan gondolt feljebbvalóira.

Végre egy szép napon osztályvezetője behívatta magához, helyet kínált és megkérdezte, ráér-e másnap délután. Természetesen ráért, bár szerette volna kedve szerint eltölteni szabadidejét. (No, talán most...?)

— Az Ön káderlapján az áll, hogy beszéli a német nyelvet.

(Mi lesz ebből? Nagy könnyelműség volt annakidején elárulni. De hát kérdezték a felvételi „elbeszélgetésen”).

— Fontos külföldi elvtárs jön az üzembe — folytatta a főnök. Tolmácsra van szükség. Hát eddig nem volt? De igen, csak hogy az illető a legutóbbi nyugati útjáról elfelejtett visszajönni.

És nincs más? Kiszemeltek valakit az irodán, aki állítólag tisztában volt a deridedasszal, de amikor meghallotta, milyen szerepre akarják befogni, beteget jelentett. Meg különben is olyan ember kell, akinek kisujjában van szakmájának minden csínjábínya. Szóba hozhatja a találmányát is. (Ez biztatás? De miért csak most?)

Egy darabig csendben kerülgették egymás tekintetét, mikor végre megszólalt a telefon.

— Igen. Minden rendben. Küldöm.

— Hát sok szerencsét. Az igazgató elvtárs hívhatja — állt föl helyéről a főnök.

Odabent már szólnia sem kellett.

— Egyed elvtárs, reméljük, ezt a feladatot is sikeresen fogja megoldani — nézett kutatón a szemébe a fejlesztési osztály mindenható vezetője. (Évekkel később úgy emlékezett erre a jelenetre, hogy a nagyember tekintete szorongással volt teli. Ami, ha végiggondolja az ember, márpedig többször végiggondolta, nem is lehetetlen. Akkor azonban csak a megszólítás zavarta. Addigra már többen is fizették körülötte a nem is csekély tagdíjat, s időnként elvonultak taggyűlésre. Akkor lehetett csak igazán dolgozni.)

— Bocsánat, hogy elvtársnak szólítottam, de hiszen annyira közénk való. Szóval holnap délután. A részletekről kérdezze meg Erzsikét. Majd elmondja, hogyan kell viselkednie. Nem fog nehezebbre esni, látom most is nyakkendővel visel a mérnök úr.

+ + +

A (pedig szemrevaló) új titkárnővel eddig nem sok dolga akadt. (Azt sem tudta, hova lett a régi.) Hívatlanul nem ment a párnázott ajtó kilincsének a közelébe sem, ha meg hívták, a köszönésen kívül másra nem igen tellett. Azt viszont már tudta kollégáitól, hogy az új szaktársnő (Csak a takarítónő hívja Bözsikének. Erzsike, vagy még inkább Erzsi), érettségi és tanfolyam után, most egyetemre jelentkezett. (— Jaj, csak lenne időm rá! Ha valaki instruálna...) Ezentúl azonban észre kellett vennie az embert, majd lassan a nőt is. Pletykákat ugyan hallott innen-onnan, de kit nem vesznek szájukra az irigyek?

Az egyszeri tolmácsolásból tolmácskodás lett, s a hivatalos időkből korlátlan készenlét. Jelentések fogalmazása, diktálása, fogadások, sőt egy-egy, mindenféle engedéllyel és megkötöttséggel körülbástyázott utazás sem maradt ki a sorból. Az ügyeket mindig „Bözsike” intézte. (Nem szeretem. Pedig otthon mindig így hívnak.)

Amíg vártak egy-egy potentátra, elbeszélgettek hétköznapi dolgokról is. Bözsike (bocsánat: Erzsike) ilyenkor elnyomta a cigarettát, később már rá sem gyújtott a mérnök jelenlétében.

Egyik nap úgy irányította a társalgást (kezében, mintegy véletlenül, a naptárral), hogy Egyed mérnök úr ne csak nézzen, hanem lásson is. — Ó, bocsásson meg, Erzsike, azért holnap sem késő.

Szép volt a csokor. Még puszit is kapott érte.

+ + +

Az ifjú pár (már-már túlzás ez a korkülönbség, nem gondoljátok?) a tanácsháza nemrég felújított házasságkötő termében mondotta ki a szocialista boldogító igent. Meleg volt, a nem elég magas helyiségben sokan zsúfolódtak össze, s nem működött az üzemtől kapott, de még be nem járatott légkondicionálás. Ki kellett nyitni legalább az egyik ablakot, akkor meg huzat támadt. Valaki tüszöggni kezdett. Mozgolódás a hosszúra nyúlt beszéd alatt: — Csukják be — suttogták hátul. Most meg a függöny szorult az ablakszárnyak közé. Végre fölhangzott magnóról a Nászinduló.

Már kint az előtérben, de még inkább a büfé pultja körül, a pezsgős poharak csengése közepette derült ki Egyed számára, hogy mekkora is az üzem, amelynek egyik sarkában dolgozott nap, mint nap, hosszú évek óta. Elragadtatott gratulálók dicshimnuszai ölelték őket körül. Soha ennyien, egykori hátbaverős haverok,

osztálytársak, tanfolyamok padtársai nem harsogtak a képébe, mosolyogtak rájuk és a fényképezőgépek lencséjébe (én is kérek egy sorozatot), a fél város szorongatta a kezét, puszlta Erzsike bepúderezett arcát, vagy inkább a fátylat, mert az jutott neki. És tegeződött velük az egész világ.

(Valaki úgy mellékesen odaszólt az éppen hogy meggyűrűzött fiatalasszonynak: — Minden marad a régiiben? — Türelem — pirult bele a megszólított.)

+ + +

Ehhez az ünnepléshez képest valósággal eltörpült az a tény, hogy nászútjukat el kellett halasztani, egy küldöttség váratlan megjelenése miatt. Erzsike csak azzal vigasztalódott, hogy az ő falusi rokonsága ezt az állami esküvőt legfeljebb eljegyzésnek könyvelte el. Csupán akkor nyugodtak meg, amikor nagyhirtelen nyélbe ütött hétvégi bemutatkozó látogatásuk alkalmával szerét ejtették annak, hogy a kis falu plébánosa nagy titokban összeadja őket. Felszabadultan ettek-ittak a zártkörű ebéden az após, anyós, húgok és testvérek, ángyok és nagybácsik, csitrik és kamaszok (te jó ég, hányan lennének, ha nem zártkörű lenne?), s most már kívánták az ifjú párnak a hamaros gyermekáldást. (Csak győzze az ember megjegyezni, ki kinek a kije és megköszönte-e neki a megköszönni valót. Bocsánat, már bemutatkoztunk egymásnak.)

+ + +

Egyed (a tipikusan városi ember) sehogy sem találta helyét ebben a „libagágogós” környezetben. Az meg külön bosszantotta, hogy a küldöttség miatt elúszott a kettejükre gondosan megtervezett külföldi út. Gyenge kárpótlás: egy hét a vállalat balatoni üdülőjében.

— Hajókázni fogunk. Oda nem ér el a telefon.

Mert akkor még nem jelent meg a rabszolga-teremtő „mobil” a láthatáron.

És hol fognak lakni? Egyelőre a férfi albérlésében húzták össze magukat. Hát persze, hamarosan neki kellett, hogy lássanak — hol is máshol, mint a káderdülőben — az önálló otthon felépítésének. Legalább volt mire költeni a mérnök félretett pénzét. Faluról is segítettek. Az avatóra megint összejött a család, s az ismerősök apraja-nagyja. (— Látjátok? Ez itt a vendégszoba, külön fürdőszobával. — Szép ez a csempe. — Sok utánjárásba került, az igaz.) És házszenelő? No, azt aztán nem. Meg is orroltak érte.

+ + +

Az asszonyka egyelőre lelkesen vetette bele magát a város krémjének társasági életébe. Fáradhatatlan jövés-menése átragadt a férjére is. A színházba járás nem igen jött össze, de egyre-másra kapták a meghívókat családi ünnepekre, vagy csak úgy, egy kellemesnek ígérkező hétvégére, a vadonatúj halásztanyára („dácsa”, ahogy akkor mondták). Ilyenkor ki nyíltan, ki óvatosan érdeklődött: és trónörökös? Akadt, aki nyersen rákérdezett: nem késtek ki az időből? Ez persze faluról érkezett figyelmeztetés volt. Ott még számon tartották a demográfia görbéjének alakulását.

+ + +

(— Tessék venni csokrot Bözsikének — szólt a takarítónő.

— Miért?

— Házassági évforduló.

— Igen?

— A második.)

+ + +

Erzsike egyre többször tett szemrehányást férjeurának, hogy elhanyagolja. Ez a sok tárgyalás, és mindig fáradtan ér haza. Nem így képzelték az együttélésüket! Az idő pedig fogyott. Messze volt a ház az üzemtől, meghát amúgy sem lehetett nélkülözni egy protekcióval szerzett Skodát. (Mint az üzem szempontjából nélkülözhetetlen káder jutott előrébb a sorban.) Ezzel is csak gond szakadt a nyakukba. A „szaktársnőnek” nem sikerült (mi is? Az egyetem? Az egyetem hagyján) a sofőrvizsga, kénytelen volt busszal bejárni. Férje mellé csak nagyritkán ülhetett. Ha mégis, hát hamar összevesztek. — És visszafelé? Aztán cipekedjek a boltból hazáig? — cipekedett. Két degeszre tömött szatyorral. A teher egyenlően elosztva.

Mármint a két karja között.

+ + +

(És akkor megállt mellette az igazgató:

— Erzsike, segíthetek? — nyitotta az első ajtót.

A kanyarban nekidőlt a férfinak:

— Mit szólna a feleséged?...

Jót nevettek. Nemcsak a feltételezésen, de az önkéntelen tegezésen is.

A csók hosszúra nyúlt úgy, ahogy azelőtt. A férfi nem kérdezett, a nő pedig nem válaszolta, hogy türelem.)

+ + +

Egyednek lassan észre kellett vennie, hogy összesúgnak a háta mögött. Volt ideje elgondolkodni ezen, mert az utóbbi időben megfogyatkozott a munkája. A vállalat irányt váltott, s felvették Johnt mint tanácsadót. (Dzsoni, szólították az osztályon, és élvezték magyar kiejtését.)

Többen furcsállották az üzletet. Nem lesz ez jó nekünk. Az osztályvezető különösen rossz néven vette, hogy az igazgató és az angol egyre többször zárkóztak be a párnázott ajtó mögé. Nélküle. (És amikor úgyis magyarul beszélnek, minek az angol nyelvkönyv az igazgató asztalán?)

Viszont a titkárnőt alaposan befogták. Egyed Lajos eleinte büszkén vette tudomásul, hogy Erzsikét ismét mekkora összeggel jutalmazták (már többet hoz haza, mint amennyivel megterhelik az én borítékomat), aztán abbahagyta a felsorolást asztalszomszédjainak az ebédlőben.

+ + +

Még leginkább a féllábú portással tudott beszélgetni (üzemi baleset). Ha túljutottak az éppen aktuális focimeccsen (Magyarországon mindenki ért a focihoz, kivéve a focistákat), szóba lehetett hozni más dolgokat is.

— Tudja, mérnök úr, otthon az asszonnyal sokszor emlegetjük, hogy egy ilyen nagy tudású ember hogyhogy nem kapott még magasabb hivatalt. Pedig az Ön felesége igazán jó helyen van. De hát ugye, ahogyan rebesgetik...

— Rebesgetik?

— El sem tetszik képzelni, hogy őnagysága (őnagysága? persze, az igazgatóné) hányszor telefonál ide. Keresi a férjét. Nekem meg ki van adva az ordré, hogy éppen mit válaszoljak. Tetszik tudni, mára is... no nem folytatom — kapott észbe, és nézett a mérnökre úgy, ahogy az asztaltársai szoktak.

+ + +

A kultúrházban rendezett vállalati bulin Egyed magányosan bolyongott a nagy tömegben. Konfetti papírdarabkái hullottak ritkuló hajára, majd szerpentinszalagokból szabadította ki magát. Néha-néha elkapta felesége felhevült tekintetét. Mintha hívta volna, ugyan legyen szíves részt venni a mulatságban, ha botlábú is. Már azon volt, hogy letelepszik a sarokba, mikor megállt előtte Erzsike, kissé hátrább pedig az igazgató.

— Hogyan lehet ennyire elhanyagolni egy ilyen tűzről pattant menyecskét? — dorgálta meg beosztottját az ugyancsak felhevültnek látszó férfi. — Átengedem hitese urának. Engem hív a családi kötelesség.

Összemosolyogtak, mintha titkos tervet hajtottak volna végre. (Egyed, amikor évekkel később visszagondolt erre a jelenetre, ebben látta a későbbi események gyökerét.) A férfi sarkon fordult és elvegyült a tömegben. Lajos elgondolkodva nézett utána.

— Csókolj meg! — szólt rá hirtelen az asszony.

— Most?

— Most. És menjünk haza.

+ + +

Egyedben végre tényleg felébredt a gyanú. Napokig nem jutott egyről kettőre, de valamelyik este, míg túráztatta a motort, összerakta magában a mozaikkockákat. Az asszonyka, amennyire tüzes volt a buli utáni éjszakán, annyira visszahúzódozó azóta. Ismét csak azok a restanciák... Ha véletlenül korábban jön haza, még a megszokott házastársi csókra sem kapható. Ennek végére kell járni.

Este kérdőre vonta az asszonyt: — Már megint túlóra? Hova ment a nagyfőnök?

Az asszony szoknyája ráncait próbálta elsimítani: — Elment — vonta meg a vállát. — Ilyenkor lehet igazán dolgozni. Te is ezt szoktad mondani.

A mérnök felemelte a hangját: — Nem igaz! Veled volt!

— Nincs értelme a féltékenységnek. Mondani szeretnék valamit. Gyerekünk lesz. Kiszámolhatod: te vagy az apa — nézett fel rá szemtelen nyíltsággal.

+ + +

— Fiú! Egészséges fiú!

Megint előkerültek a soha nem látott osztálytársak, utcán, cirkalmas levélben, telefonon. Az első sétáltatáskor ismerősök karéja nyilvánította ki, hogy a gyermek szakasztott az apja. Csak a boldog szülők háta mögött suttoztak másféle következtetéseket.

— Milyen lehet egy ekkora poronty? — háritotta el a fennen hangoztatott dicséreteket az apa. — Fiú és egészséges. Ez a fontos.

Hát ez is fontos. Anyja hamar abbahagyta a szoptatást, és kíváncozott vissza a munkahelyére. (Még talán az egyetemet is újrakezdi.) A névadó ünnepe a város házasságkötő termében zajlott le. Csak annyi volt a körítésben a különbség, hogy a függönyök itt-ott szakadtan lógtak az ablakok előtt. (— Lajos. És legyen talán Árpád? — villant föl az ötlet, hogy ki is hunyjon nyomban.) Az igazgató így is szívesen vállalta a névadó szülő szerepét.

+ + +

Szerencsére akadt egy nagynéni a családban, aki hajlandónak mutatkozott arra, hogy faluról felköltözzön a családi házba, s ellássa a csöppséget. Persze ezzel kapcsolatban több dologgal meg kellett alkudni. Például megint mehetek a falu

plébánosához, hogy — bizonyos adomány fejében — hajlandó legyen szép csendben megkeresztelni a gyermeket. Nem siették el. A pap csóválta is a fejét.

Ez a csöppség szempontjából előbb, netán később egyaránt alkalmas cselekedet kínos lehetett volna éppen akkor, amikor Egyed válaszút előtt állt. Egy: belép a pártba, kettő: rendszeresen jelenti az egyre ellenzéki hangulatot. Ahogy múltak a hónapok, úgy szorult körülötte a hurok. Közvetlen főnöke, a szemellenzős osztályvezető előbb csak néha és mellesleg, később gyakrabban és némi türelmetlenséggel jelezte, hogy bizonyos körök nem vennék rossz néven, ha az igazgatóra kihegyezve adna helyzetelemzéseket. — És mi van a találmányával, Egyed úr? (Tegezhetnénk is egymást, nem?) — Ez meg miért izgatja annyira a főnököt? — tűnődött el a mérnök. Ott porosodik valamilyen fiókban. Már rég a kutya sem törődik vele. Inkább azon törné a fejét, hogy miért telepedett úgy rájuk ez az angol. És az ő pénzükön utazgat határokon át.

Egyik reggel körbeállták a rajzasztalát, amelyen fényképsorozat volt kiterítve.

(— Micsoda nagy fiú! És mit szól a bölcsődéhez? Fokozatosan szoktatják a gyerektársasághoz? Igaz, megoldható, ha van, aki vigyázzon rá. — Mind megkapja a náthát. Az enyém is megkapta. Túl kell esni rajta. Ennél nagyobb baj ne legyen. Majd ha kamasz lesz, akkor jönnek a gondok.)

Nincs tovább kifogás, hogy kicsi a gyerek — gondolta közben Lajos.

Most már határozott. Inkább fizet, mint jelent. Délutánra bejelentkezett a pártirodára „elbeszélgetésre”. Ez is olyan lesz, mint amikor felvették az üzembe?

+ + +

Éppen készülődtek az ebédlőbe, amikor csúnya jelenet önkéntelen tanújává vált. Berobogott az irodába az igazgató felesége, de mivel férje helyiségeit zárva találta, Egyed osztályán kötött ki. A mérnök és főnöke megpróbálták lecsillapítani, ám amíg ez akár csak félig-meddig is sikerülhetett, addig válogatott szitkok hangzottak el arra a perszónára, aki az ő urát, a példás családapát elcsábította.

— Ki maga? Nem ismerem — fedezte föl a fúria a mérnököt.

— Én vagyok annak a perszónának a férje — vallotta be gyakorlatlan őszinteséggel Egyed. Annak ellenére, hogy az osztályvezető kétségbeesetten húzogatta munkaköpenyének az ujját.

— Pipogya fráter! Nem tud otthon rendet tartani? Na, majd én! — s kiviharzott a fúria a munkateremből. — Taxit! — kiáltotta már a lépcsőn lefelé.

— Asszonyom, egy pillanat! — lihegte mögötte az osztályvezető — Mire a taxi ideér! (Nemet kaszált a kezével a kapu és egyben a telefon óre felé.) Én elviszem. Hová parancsolja?

— A rendőrségre! — hallotta még a portás, aztán felbőgött a motor. (— Érdekes, három személyre rendeltek asztalt a restiben — merengett a féllábú. — Úgy is lehet?)

+ + +

— Lajoska, bújj vissza az ágyba. Imádkoztál már? Mit szólna Édesanya, ha látná, hogyan vetsz keresztet. Ejnye. Legyél jó fiú. Nézz ide, Ilona néni így csinálja. Mesélni? Már meséltem. Késő van. No jó, még egyet, de többet aztán nem...

Hát többet tényleg nem mesélhetett a pesztonkának előlépett nagynéni, mert csöngettek. Hosszan, erőszakosan. Az asszony megdermedt. Ilyenkor? Kettő... És harmadszor is!

(Egyedül a városszélen. Istenem, hova kerültem? — Ki az?)

A nyomozók körbejárták a házat (erős dohány szaga maradt mögöttük), majd látszólag mellékesen megemelték néhány dossziét a dolgozószobában. Később visszatértek az íróasztalhoz. Az egyik leült és írt valamit. A másik eléje állt, és hogy a nőt lefoglalja, kezdte faggatni, hogy kik járnak ide? Mondott néhány nevet, de hamar belátta, hogy semmire sem jut. (Ide tessék aláírni. Nem. Ide, ahol az ujjam.)

Lajoska felült az ágyban. Az egyik marcona férfi barackot nyomott a fejére.

— További jó éjszakát — köszöntek el. No, ez aztán ide illett.

+ + +

— És nem mondtak semmit?

— Mutattak egy papírt, meg az igazolványukat.

— És?

— Hát mit is... hogy is mondjam... És a Lajoska felébredt.

— Hm! — simogatta borostás állát Egyed. (Majd csak hazatalál a nagyságos asszony!) — Nem, köszönöm, nincs étvágyam — ült le az íróasztalához a ház ura. A nagynéni kis várakozás után kihátrált a szobából. Ami kisvártatva ez után következett, azt a gyerekszoba felől is végighallgathatta.

+ + +

Az asszony nehezen találta meg a kulcslyukat.

— Lajos! Te küldted Árpira a hekusokat? — rogyott a fotelba, és remegő kézzel keresett elő táskájából egy cigarettát. Hirtelen támadt gyűlölet csapott ki a tekintetéből: — Éppen most! — és zuhogtak a válogatott szidalmak, amiket egy matróz is megirigyelt volna.

— Én? Éppen most?

— Banánhéj. John azt hitte, az idegenrendészet. A restiben vacsoráztunk. Hármásban. Megünnepeztük, hogy nyélbeütöttük az üzletet, amikor odaléptek az asztalhoz. De Áрпи kivágta magát: üzleti tárgyalás, látják, hármásban.

— Üzleti tárgyalás? Miről beszélés?

Milliók összeg valutában a találmányért, már készen az útleveél, minden. Csak fel kell venni odakint. Aztán be egy svájci bankba, és megvan a biztos jövő.

— Áрпи megígérte, hogy szól neked.

— Nekem? Tán egy hónapja, hogy egyáltalán szót váltottunk egymással. És mit kellett volna mondania „Árpinak”, ha szóba áll velem?

— Hogy a találmányodra az egyszerűség kedvéért a saját nevét írta rá. Ne félj, kapsz belőle te is. Ha túl leszünk ezen a cirkuszon.

Egyed felállt és a polchoz lépett. Majd hátraszólt:

— Látod? Itt volt a dosszié.

— Milyen dosszié?

— A találmány dokumentációjának a másolata. Az én nevemen. Természetesen.

— És?

— Mielőtt hazaértem, itt jártak a „hekusok”. Szerintem a restiben voltak előbb. Egyeztessük az időt.

+ + +

Amikor kiszálltak az osztályvezető autójából a rendőrség előtt, a fúria már gondolkodni kezdett. Akkor érne valamit az egész, ha in flagranti csaphatnának le a házasságtörőkre. Ezért volt jó a sietség, csakhogy hol érik tetten őket?

— Tessék nyugodtan hazamenni, mi majd elintézzük — nyugtatták meg. Most jöhet a taxi. Az osztályvezető sajnálkozott, hogy nem kísérheti el, de tovább nem nélkülözhetik a munkahelyén. Megvárta, míg a gépjármű az asszonnyal látótávolon kívülre került, s akkor visszament a nyomozókhoz.

— Az asszony csak féltékenykedjen. Alapos a gyanúm, hogy itt másról van szó. Legyen szíves felhívni nekem az üzemet. A portás valószínűleg tudja, hol van az igazgató.

Tudta, hogyne tudta volna. Az osztályvezető úgy tartotta a kagylót, hogy a nyomozók hallhassák a választ.

— Elvtársak, Egyed mérnök világra szóló találmányát ki akarják csempészni az országból. Önökön a sor, hogy ezt megakadályozzák — búcsúzott el tőlük.

+ + +

Estig tartott, mire az „alapos gyanú” a hatóság számára is beigazolódott. A két férfit ott tartották a kapitányságon, Erzsikét hazaengedték. Másnap kutatás fiókokban, polcokon, telefonok, ki-be járkálás, kihallgatások. Mindenki gyanús, aki él. Feszülten találgattak az asztalok fölött.

Az illetékesek a találmány másolatának birtokában elindították az eljárást, de az eredeti sorsát nem tudták megnyugtatóan tisztázni. Időközben bekövetkezett a rendszerváltás. Az üzemet privatizálták. Ahogy mondták, John felszívódott, az igazgató szabadlábban védekezett, a helyére pályázó osztályvezetőt elbocsátották. Túlságosan vonalasan találta a tulajdonos.

A fejlesztési osztályon nagyjából csak a mérnök maradt a helyén.

+ + +

Egy szép napon az igazgatónak is nyoma veszett. Hosszú idő után kapott tőle híradást Erzsike. Az eljárást megszüntették ellene, de nem jön haza, jól megvan odakint. A találmány az ő neve alatt szépen hozza a szerzői jogdíjakat. Ennek jeleként a borítékból kihullott egy — ötdolláros. (Írd meg, Erzsi, hogy megkaptad-e?)

Egyed a történetek után beadta a válópert. A rokonság „Bözsinek” jó állást szerzett valahol, és persze neki ítélték a gyereket. A nagynéni maradt a helyén a nagy házban. (Erzsébet — a környéknek most már Erzsébet — hamarosan rájött, hogy elég a maradék családnak egy fürdőszoba is. A másik, mellette a vendégszobával, tökéletesen megfelelt két fiatal technikusnak. Ilona néni is fellélegezhetett: nincsenek a prérin egyedül.) A mérnök egy darabig az üzem vendégszobájában lakott, de mielőtt kinézték volna onnan, eladta a Skodát, vett magának egy másfél szobás panellakást, s visszahúzódott a magányába.

Erzsi megpróbált mindent, hogy volt igazgatója a férje lehessen. Azt is, hogy az idestova nagykorúvá cseperedett Lajoskát mint fiát ismertesse el vele. (Tetszik tudni, vannak bizonyos módszerek, amelyekkel ki lehet mutatni az igazi apát — mondta az ügyvédnek, aki persze jól tudta, hogy nemcsak módszer kell, hanem odaátról nyilatkozat.)

+ + +

Sajnos a fúria nem akart válni. Végül sírba vitte magával a sajátja előtt az igazgató nevét is. (No, most talán.) Azonban a tengeren túlról nemsokára esküvőről érkezett díszes, aranybetűs értesítés. Bankjegy helyett azzal a határozatlan ígérettel, hogy alkalmas időben hazalátogatnak. A nagyember hevenyészett sorai alatt valami üdvözlétféle (Lajoskám, te tudsz angolul, el tudod olvasni, mi ez a firka? — fordult a fiához, amikor legközelebb összetalálkozott vele.) Volt férjével régóta egy szót sem

váltottak. Most elhatározta, hogy ezzel az értesítéssel fel fogja keresni. No, nem mindjárt. Majd a közeljövőben.

+ + +

Egyed Lajos már a gázóra leolvasójával is szívesen elbeszélgetett volna. (Fél év múlva jövök megint. — Várom, ha ráérek. — Ugyan, a nyugdíjasok ráérnek. — Lelassulunk, de így kevesebb idő jut a következő feladatra. — Hm.) A telefon is folytonos csalódás. Ha ismerős szól bele, s nagy örömmel elkezd neki mesélni régi dolgokról, egy idő után kattánást hall: megszakadt a vonal. Még a közvélemény kutatói vagy reklámügynökök szava ébreszt némi reményt benne, amíg ki nem derül, hogy többes számra vagy más évjáratra kíváncsiak.

Nem volt rossz elüldögelni az orvosi rendelőben. — Ki után következem? — kérdezték, s ő mindig előreengedte azt, aki „csak egy receptért” jött. Ment a tévé a sarokban. A magukba roskadtak között egy valaki hangosan kifakadt: — Már megint az adófizetők pénzét költik arra az elhanyagolt parkra. Vigyáztak volna rá, most nem kellene új.

— Uram, ha kilyukad a cipőm talpa — magyarázta neki Egyed —, hiába mondom neki, miért nem vigyáztál jobban magadra. Előbb-utóbb a cipésznél köt ki, aki megtalpalja.

Figyelte a hatást. Mindig figyelte a hatást. Csak ritkán mosolyodtak el.

Hát igen. Oda is el kellene menni, nézte reggelente a vásott sarkát. Maholnap itt az ősz, fogja még viselni a szandált valaha?

+ + +

Egyik hajnalon szorító, kínzó fájdalomra ébredt. A mellkasából terjedt szét egyre jobban a karjába, a nyakáig. Már hetek óta félt tőle. Most jeges rémület szállta meg. Várt, hátha mégsem kell elbotorkálnia a telefonig. Ha ugyan eléri.

Ha eléri...

+ + +

Hiánya csak napok múlva tűnt föl a házban. A postás már másodszor akart átadni neki egy tértivevényes levelet. — A fizetési felszólítás? — tanakodtak. A kukucskán figyelő szomszéd végre rászánta magát, hogy telefonáljon. Jöttek a hivatalosak, és tették a dolgukat. Az utcán kisebb csoportosulás. Ennyien régóta nem érdeklődtek a magányos férfi iránt.

— A mérnök? Nem tudják, volt hozzátartozója? — tűnődtek, míg elhajtott mellőlük a fekete autó, oldalán aranybetűs felirattal.

— — —